

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä

23.05. 2019 klo 13.00-16.00, Valio Helsinki

Maitoarvoketjuryhmän kokous

Nimi	Organisaatio	Paikalla 23.05.2019
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	x
Leena Ala-Orvola	MTK	x
Aino Wathen	Valion luomuneuvotteluryhmä	
Mirva Tollet	Valio	x
Tuomo Tupasela	Luke	
Erkki Mikola	Suomisen maito	x
Minna Slotte	Arla	
Sanna Ketonen	Kesko	
Heidi Salmi	SOK	
Risto Koski	Hämeenlinnan osuusmeijeri	
Mauri Penttilä	Maitovaliokunta	x
Brita Suokas	Luomuliitto	
Kristiina Sarjokari	Valio	x
Sanna Eklund	ProAgria	
Merja Manninen	Evira (asiantuntijajäsen)	x
Aura Lamminparras	Pro Luomu	x
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

Asialista

1. Kokouksen avaus
2. Lyhyt katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen
3. Täydennysrehut, luomussa sallitut valmisteet
4. EU:n luomulainsäädäntö, katsaus ajankohtaisiin toimeenpanosäädöksiin
5. Ajankohtaista CAP-valmistelussa
6. Luomukulutuksen edistäminen
7. Ajankohtaista Pro Luomun toiminnassa
8. Muut asiat

Lyhyt katsaus tuotanto- ja markkinatilanteeseen

- Kylvöt etenevät odotetusti - osassa maata ollaan jo valmiita, mutta suurelta osin toukotyöt vielä kesken
- Vedestä pulaa jollain alueista, mutta yleisesti kevät edennyt melko normaalisti. Viljelijät toivovat parempaa kesää kuin kaksi edellistä.
- Kevään aikana myönnetty n. 10 poikkeuslupaa tavanomaisen karkearehun käyttöön, syksyllä 30 poikkeuslupaa. Ei Pohjois-karjalassa ja Kainuussa, mutta muuten ympäri Suomea
- Euroopassa maitotilanne pitkästä aikaa melko stabiilissa tilanteessa, kulutus ja tuotanto toistaiseksi tasapainossa ja tuotannossa kasvua
- Maidon kulutuksen lasku Suomessa on alkuvuodesta ollut todella kovaa verrattuna edellisiin vuosiin. Kulutus laskenut 5-6 % välillä tammi-maalis
 - Kulutuksen lasku kohdistuu nimenomaan nestemäiseen maitoon, ei niinkään juustoihin, jogurtteihin ym..
- Maidon kysynnän haasteet heijastuvat myös luomuun. Tärkeää, että valikoima on laaja ja monipuolinen ja että sitä kehitetään.
- Jymy-jäätelöt saaneet merkittävän pään auki Saksassa ja pääsevät jakeluun 330 kauppassa Saksassa ja Itävallassa. Lanseeraus juhannusviikolla.

Täydennysrehut

- Palaveri aiheesta Ruokavirastolla 8.5.
- Tilanne on erittäin ongelmallinen:
 - Toukokuussa 2019 Suomessa on markkinoilla yksi luomuhyväksytty valmiste poikimahalvauksen hoitoon.
 - Tekee tilanteesta haavoittuvaisen

Miten voitaisiin ratkaista:

- **Haetaan muutosta EU:n luomusäädöksiin.** Tavoitteena tulee olla, että asetuksessa tulee antaa mahdollisuus käyttää muita kuin päivittäiseen rehustukseen tarkoitettuja rehuaineita aina silloin kun eläin on sairas ja käytettävillä rehuilla on todettu olevan todellista vaikutusta sairauden hoidossa. Näiden rehujen käytössä voidaan edellyttää eläinlääkärin kanssa laadittua ennakosuunnitelmaa. (Brita ja Pirkko tekevät paperin).

Täydennysrehut: Miten voitaisiin ratkaista?

Muutetaan nykyistä ohjeistusta seuraavasti:

- Sallitaan täydennysrehujen käyttö, mikäli niiden luomuun soveltuvien ainesosien osuus on vähintään 50 % ainesosien kokonaismäärästä. Sallittuun 50 %:iin tulee laskea myös poikkeuksellisesti sallitut vaikuttavat aineet: kalsiumpropionaatti, kalsiumkloridi ja/tai propyleeniglykoli. Edellytyksenä on, että eläinlääkäri on laatinut tilalle listan täydennysrehujen käytöstä tietyissä tilanteissa ja lista liitetään osaksi tilan eläintenhoitosuunnitelmaa.
- **Sovelletaan ns. 1 %:n sääntöä myös tilatason ruokinnassa.** Ote em. tuotantosäännöistä: Tavanomaisia melassia, mausteita ja yrttejä voidaan käyttää luomutuotantoon soveltuvien rehujen valmistuksessa, jos luonnonmukaista vaihtoehtoa ei ole saatavilla, eikä niiden tuotannossa ei ole käytetty kemiallisia liuottimia. Luomutilalla tavanomaista melassia, yrttejä ja mausteita voidaan käyttää enintään 1 % vuosittaisesta rehuannoksesta. Rehuannos lasketaan eläinlajikohtaisesti maatalousperäisten rehujen kuiva-aineesta ja luomukotieläintilan tulee pitää kirjaa käyttämästään tavanomaisen rehuaineen määrästä.
- **Lisätään tietoa.** Pyydämme, että Ruokavirasto julkaisee sivuillaan käytännön ja tarvittaessa sallitut valmisteet kauppanimikkeittäin, jotta sekä viljelijöiden että eläinlääkäreiden on turvallisempaa ja helpompaa toimia luomuohteistuksen mukaisesti.

Täydennysrehut: Miten voitaisiin ratkaista?

Tarkistetaan nykyistä lain tulkintaa sallittujen hoitotoimien osalta:

- disease shall be treated immediately to avoid suffering to the animal; chemically synthesised allopathic veterinary medicinal products including antibiotics may be used where necessary and under strict conditions, when the use of phytotherapeutic, homeopathic and other products is inappropriate. In particular restrictions with respect to courses of treatment and withdrawal periods shall be defined;” (Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91)
- Sopisivatko tavanomaiset täydennysrehut hoidoksi (other products)?

Keskustelua aiheesta:

- Tärkeää olisi erotella mikä on eläimen päivittäistä ruokintaa ja mikä on sairaan eläimen hoitoa. Luomuasetus katsoo, että eläimet tulee hoitaa, kärsimystä ei saa aiheuttaa.
- Nykyinen tulkinta on, että rehu on ruokaa ja lääke lääkettä. Eläimen hoidon tulee kuitenkin olla kokonaisvaltaista ja ennakoivaa.
- Poikimahalvaus → kliinisesti sairas → suonensisäisesti kalsiumia → jatkohoito kalsiumvalmistetta suun sisäisesti. Markkinoilla vain yksi valmiste, joka oikeasti tähän sopii. Tiloille haavoittuvainen tilanne.
 - Kalsiumvalmiste injektiona lääke, mutta suun kautta tahnana ei lääke. Joskus oikea hoitaminen on ensisijaisesti muu kuin lääke. Sairauden hoito on lääkkeitä, rehut + muut tukitoiminnot. Estetään turhaa kärsimystä.
 - N. 10 valmistetta mitä periaatteessa voidaan käyttää poikimahalvauksen hoitoon luomussa - mutta ne eivät välttämättä oikeasti auta asiaan
- Vasikkaripuli voi tappaa alle vuorokauteen
- Huomioitava myös että asetuksessa ei ole myöskään luokiteltu mitä antibiootteja voi käyttää? Luomulainsäädännössä lukee "other products"

Keskustelua aiheesta:

- Mikä on eläinlääkärien käsitys luomueläinten hyvinvoinnista? Eläinten terveys vaarantuu luomussa? Tilanne vaarallinen, jos päättyy julkisuuteen.
- Uuden EU:n luomulainsäädännön valmistelutoihin voidaan yrittää vaikuttaa, mikäli se sopii ministeriön tavoitteisiin
- Asian voisi ottaa myös EU:n pj-kauden asialistalle?

→ Leena Suojala, Kristiina Sarjokari ja Marja-Riitta Kottila laativat aiheesta paperin ministeriölle ja Ruokavirastolle

→ Ala mielellään mukana mahdollisissa ministeriön ja Ruokaviraston keskusteluissa

→ Suomen tulee olla aktiivinen kun luomuasetuksen liitteet tulee käsittelyyn

→ Ala jää odottamaan ministeriön ja Ruokaviraston kantaa asiaan

EU:n luomulainsäädäntö, katsaus ajankohtaisiin toimeenpanosäädöksiin

- Nyt vuorossa toimeenpanoasetusten hiominen
- Lista sallituista pesu- ja desinfiointiaineista tekeillä: Brita tekee alajaostolle listausta ja ottaa ehdotuksia vastaan.
- Hyvä huomioda, että esim. lypysrobotit tarvitsee valmistavan yrityksen oman aineen, takuu ei välttämättä korvaa, jos muuta käytetty
- Aromiaineisiin tulossa muutoksia.

CAP

- Eläinten hyvinvointikorvaus ja luomukorvaus sisältää nyt osittain päällekkäisiä toimenpiteitä, jolloin tilat, jotka saavat luomukorvausta eivät voi valita kaikkia hyvinvointikorvauksen toimenpiteitä.
 - Pitää olla toimenpiteitä, mitä luomu voi ottaa mukaan
 - Esim. Ympärivuotinen jaloittelu ja ulkotarhojen kunnossapito ja sorkkien hoito voisivat olla luomullekin mahdollisia.
- Maitotiloista vain puolet sitoutuneet eläinten hyvinvointikorvaukseen
- Jos Naseva kytkettäisiin mukaan korvausjärjestelmään - dataa voitaisiin käyttää hyväksi eläinten hyvinvointikorvaukseen. Nasevaa ei voi sellaisenaan kuitenkaan avata viranomaiselle.
- Luomu on ollut esillä ministeriön eläinten hyvinvointiin liittyvissä CAP-pajoissa.
- Alkuperäinen suunnitelma oli, että Suomen CAP-strategia olisi valmis 2019 vuoteen mennessä → nyt tavoite siirtynyt vuodelle eteenpäin
- Hyvä tiedostaa myös, että määräänsä enempää ei voida edetä, kunnes budjetti on selvillä. Budjetti aiheena EU:n huippukokouksessa Suomessa lokakuussa. Ei kuitenkaan aiemmin ole saatu kerralla valmiiksi, joten voi olla että budjetti selvillä vasta ensi vuoden lopulla tai mahdollisesti vuoden vaihteessa.

Luomutiedotus; Miten pidetään esillä tärkeitä teemoja

- Kouluaineisto: Yhteistyö Ruokatutkan kanssa, Pro Luomu tapaa CoComsia elokuussa. Ensi kaudella Ruokatutkaan tulossa enemmän luomuasiaa.
- Lasten maatalousnäyttely
 - 7.9. lauantai / Luke
 - Koulut mukaan kierroksille?
 - Pro Luomu selvittää mahdollisuutta osallistua Lasten maatalousnäyttelyyn
- Luomueläinten hyvinvointi
 - Olisiko mahdollista saada Naseva / Mtec kautta yhteenvetotuloksia, joissa luomun ja tavanomaisen terveystietoja voisi verrata?
 - Naseva ei ole avoin viranomaiskäyttöön
 - Tiedot ovat tilojen omaisuutta - arvio on että edes yhteenvetotuloksia ei voi saada Nasevan kautta
 - Asia kuitenkin hyvä selvittää, olisi hyvä mittari luomueläinten hyvinvoinnista

Luomuelintarvikepäivän teemana innovaatiot

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

- Luomuelintarvikepäivä 2019 järjestetään 2.10. Finlandia-talossa
- Päivä huipentuu kansainväliseen [pitchauskilpailuun](#)
 - Rohkeasti mukaan - ilmoittautuminen päättyy elokuun lopussa.
- Päivä on kansainvälisempi kuin koskaan

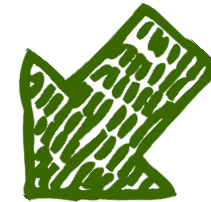

PRO LUOMU✕

SuomiAreena

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

- Pro Luomulla oma keskustelu 17.7. klo 17.30-18.30
otsikolla: Keinolihaa vai hiiliviljelyä - kuka luo ruuantuotannon innovaatiot?
 - Keskustelijoiksi varmistuneet
 - Juha Helenius (HY), Samuli Laurikainen (Silmusalaatti), Hanna Tuomisto (HY)
 - Neljättä puhujaa vielä mietitään, poliittinen näkökulma voisi olla hyvä
 - Juontajana Simo Frangen
- Tulkaa kuuntelemaan ja keskustelemaan!

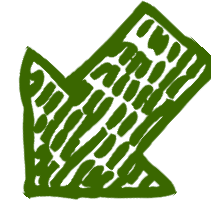
PRO LUOMU

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

Tuplataan luomu

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

- Tavoitteet uudelle hallituskaudelle: TUPLATAAN LUOMU
- Tuplataan luomu
 - myynti
 - vienti
 - käyttö ruokapalveluissa
 - tuotanto
- Tavoitteet lähetetty uusille kansanedustajille

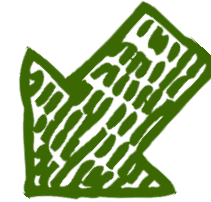

PRO LUOMU

Biodynaaminen yhdistys
Luomuliitto
Pro Luomu
Yhdistyneet luomutuottajat

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

**Laura Rantanen on Pro Luomun
uusi tiedottaja!**

Ryhmän toiminnan painopisteet vuonna 2019.

- Ryhmä keskusteli erityisesti siitä, miten pystyttäisiin edistämään luomun vetovoimaa ja pitämään esillä tärkeitä asioita kuten:
 - Eläinten hyvinvointi
 - Monimuotoisuus - hiilensidonta - pellon kasvukunto
 - Oma hyvinvointi
- Tutkimus voi myös tuoda uusia näkökulmia esim. [SIMBA-hanke](#)
- Konkreettisia, työstettäviä ehdotuksia olivat esim. seuraavat:
 - Luomu mukaan [Mansikkiin - lasten maatalousnäyttelyyn](#).
 - Hyödynnetään koulumaidon kampanjaa,
 - Vuoden luomukokki reseptiikka: kilpailu ja osallistaminen: Millaisen aterian sinä haluaisit?
 - Chatti: kysy luomusta.
- Muita vuoden asioita esim. CAP:in ja luomuasetuksen valmistelun seuranta.

Muut asiat

Seuraavat palaverit:

- 12.9. klo 13-16
- 26.11. klo 13-16 kaikkien arvoketjutyöryhmien pikkujoulut